

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası
Səhiyyə Nazirliyinin Kollegiyasının
03.06.2011-ci il tarixli,
22 nömrəli qərarı ilə təsdiq
edilmişdir

ALİ TİBB TƏHSİL PİLLƏSİNİN DÖVLƏT STANDARTI

REZİDENTURA SƏVIYYƏSİ ÜZRƏ

060909- «ONKOLOGİYA» ixtisasının

TƏHSİL PROQRAMI

Bakı - 2012

1. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1.1. Rezidentura səviyyəsinin 060909-«Onkologiya» ixtisası üzrə Təhsil proqramı (bundan sonra ixtisas üzrə Təhsil Proqramı) «Təhsil haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanuna, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş «Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı» tələblərinə, «Rezidentura təhsilinin məzmunu və təşkili Qaydaları»na və «Rezidentura həkim-mütəxəssis hazırlığı aparılan ixtisasların Təsnifatı»na uyğun hazırlamışdır.

1.2. 060909 - «Onkologiya» ixtisası üzrə Təhsil proqramı tabeliyindən və mülkiyyət formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə rezidentura proqramını həyata keçirən bütün təhsil, elm və tibb müəssisələri üçün məcburidir.

1.3. İstifadə olunan işarələr:

İTP–ixtisas üzrə təhsil proqramı

ÜFR – ümumi fənnlər, rotasiyalar

PFR – peşə fənnlər, rotasiyalar

ÜHM – ümumi hazırlığı mövzuları

PHM – peşə hazırlığı mövzuları

MH – Mühazirə (auditoriya saati)

SM – Seminar (auditoriya saati)

TM – Təcrübə məşğələ (auditoriya saati)

SB – Sərbəst məşğələ (auditoriyadan xaric məcburi sərbəst məşğələlər)

As - **assistentlik** (prosedurların ya əməliyyatların yerinə yetirilməsi)

P - **sərbəst yerinə yetirilməsi** (prosedurların ya əməliyyatların yerinə yetirilməsi)

İ - **nəticələrin interpretasiyası** (prosedurların ya əməliyyatların yerinə yetirilməsi)

S - **simulyasiya** (prosedurların ya əməliyyatların yerinə yetirilməsi)

1.4. 060909- «Onkologiya» ixtisasının xarakteristikası

İTP-nin mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən ixtisas dərəcəsi:

İxtisasın şifri və adı	Verilən həkim-mütəxəssis ixtisası	Təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
060909- «Onkologiya»	Həkim-onkoloq	5 il	300

2. HƏKİM-ONKOLOQUN İXTİSAS XARAKTERİSTİKASI VƏ SƏRİŞTƏLİLİYİ (KOMPETENSİYASI)

2.1. Həkim-onkoloqun ixtisas xarakteristikası

Onkologiya - insanın baş-boyun, döş və qarın orqanlarının, yumşaq toxumalarının, sümiklərin, endokrin və qanyaradıcı orqanlarının xoş və bədxassəli şişlərini və neoplastik transformasiyanın diaqnostika, konservativ və ya cərrahi müalicəsi və profilaktikası ilə məşğul olan mütəxəssisdir. Həkim-onkoloq bu sahədə dərin fundamental və kliniki peşə hazırlığına, elmi-tədqiqat işlərini aparmağa, pedaqoji fəaliyyətə və təşkilati idarəetməyə hazır olmalıdır.

2.2. Proqramın mənimsənilməsi nəticəsində rezidentin kompetensiyasına qoyulan tələblər.

2.2.1. HƏKİM-ONKOLOQ AŞAĞIDAKI ÜMUMMƏDƏNİ VƏ ÜMUMPEŞƏ KOMPETENSİYALARA YIYƏLƏNMƏLİDİR:

ÜFR-01. BAZA TƏHSİLİ

Ümumi bilik və bacarıqlar

- ÜFR-01.1. Cəmiyyətdə qəbul edilmiş əxlaq və hüquq normaları çərçivəsində səlahiyyətlərini icra etməyə hazır olmalı və praktiki tibbi fəaliyyət göstərməyi bacarmalı, həkimlik etikası qaydalarına, məxfi informasiya ilə işləmək haqqında qanunlara və normativ hüquqi aktlara riayət etməli, həkimlik sirrini qormalıdır;
- ÜFR-01.2. Sosial əhəmiyyət kəsb edən məsələləri və prosesləri təhlil etməyi bacarmalı, öz professional iş fəaliyyətinə humanitar, tibbi-bioloji və digər klinik elmlərin müxtəlif metodlarını tətbiq etməyi bacarmalıdır;
- ÜFR-01.3. Səhiyyə haqqında qanunvericiliyin əsasları, tibbi yardım və onkoloji xidmət göstərən müəssisələrin fəaliyyətini təyin edən əsas normativ sənədləri bilməlidir;
- ÜFR-01.4. Səhiyyə qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş və müalicə müəssisəsi üzrə daxili əmrlərlə təsdiq olunmuş tibbi sənədləşməni aparmağı bacarmalıdır;
- ÜFR-01.5. Məntiqi və əsaslandırılmış təhlil etməyə hazır olmalı, müzakirələri aparmağı, professional məzmunlu mətnləri redaktə etməyi bacarmalı, əməkdaşlıq etməli, mübahisələrin həllində tolerantlıq göstərərək tərbiyəvi və nümunəvi fəaliyyət göstərməyi bacarmalıdır;
- ÜFR-01.6. Onkoloji xəstələrin dispanserizasiyasının xüsusiyyətləri, dispanserin və onkoloji kabinetlərin əsas vəzifə və funksiyalarını bilməlidir;
- ÜFR-01.7. İdarəçilik üsullarını və metodlarını bilməli, müxtəlif mübahisəli vəziyyətlərdə öz professional peşə səriştəliliyi çərçivəsində lazımı məsul idarəçilik qərarını verməyi bacarmalıdır;

ÜFR-02. TOPOQRAFİK ANATOMIYA VƏ OPERATİV CƏRRAHIYYƏ

Ümumi biliklər

- ÜFR-02.1. Orqan və sistemlərin cərrahi anatomiyasını bilməlidir.
- ÜFR-02.2. Anatomik strukturları müxtəlif görüntüləmə üsullarında tanıya bilməlidir.
- ÜFR-02.3. Topoqrafik anatomiya və müxtəlif lokalizasiyalı bədxassəli şişlər zamanı aparılan əməliyyatların texnikası üzrə nəzəri kursu öyrənməlidir.
- ÜFR-02.4. Bədxassəli şişlər zamanı topoqrafik anatomiyanın baş verə biləcək fərqli cəhətlərini və bu hallarda operativ cərrahiyyənin özəlliklərini bilməlidir.
- ÜFR-02.5. Onkoloji əməliyyatları anatomik nöqteyi-nəzərdən təsvir edə bilməlidir və bu əməliyyatlarda zədələnə bilən önəmli anatomik elementləri bilməlidir.
- ÜFR-02.6. Yaşla əlaqədar anatomik strukturlarda baş verən dəyişiklikləri bilməlidir.
- ÜFR-02.7. Orqan və sistemlərin embrioloji inkişafını və onkologiyada çox rast gəlinən inkişaf qüsurlarının anatomiyasını bilməlidir.

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-02.8. Anatomik bilikləri onkoloji xəstələrin diaqnozu, müalicəsi və aparılmasına tətbiq etməyi bacarmalıdır

ÜFR-03. FİZİOLOGİYA VƏ PATOFİZİOLOGİYA

Ümumi biliklər

- ÜFR-03.1. Orqanizmin normal fiziologiyasını bilməlidir;
- ÜFR-03.2. Orqan sistemlərin fiziologiyası
- ÜFR-03.2.(a) Yara sağalması
- ÜFR-03.2.(b) Qidalanma və metabolizm

- ÜFR-03.2.(c) Hemostaz və koagulyasiya
- ÜFR-03.2.(d) Su-elektrolit mübadiləsi
- ÜFR-03.2.(e) Hüceyrə bölünməsi, diferensasiyası və apoptoz
- ÜFR-03.2.(f) İmmun sistem
- ÜFR-03.2.(g) Hamiləlik
- ÜFR-03.2.(h) Homeostaz
- ÜFR-03.3. Onkologiya xəstəliklərin patogenezi və patofiziologiyasını bilməlidir.
- ÜFR-03.4. Bədxassəli şişlərin profilaktika tədbirlərini, profilaktik müayinələrin təşkilini və aparılmasının ümumi prinsipləri;
- ÜFR-03.5. Kanserojen amilləri, kanserogenezin mərhələ və mexanizmləri;
- ÜFR-03.6. Şişönu xəstəlikləri, obliqat və fakültativ xəstəlikləri, carcinoma in situ və erkən xərçəng anlayışlarının mahiyyəti;
- ÜFR-03.7. Şişəleyhinə immunitet və rezistentlik mexanizmləri;
- ÜFR-03.8. Ümumi cərrahiyyədə ümumi patoloji proseslərin mexanizmlərini bilməlidir;
- ÜFR-03.8.(a) Yara sağalması və iltihab
- ÜFR-03.8.(b) Ağrı
- ÜFR-03.8.(c) Onkogenezi
- ÜFR-03.8.(d) Sepsis
- ÜFR-03.8.(e) İmmün pozulmalar
- ÜFR-03.8.(f) Şok
- ÜFR-03.9. Yaşla əlaqədar fizioloji dəyişiklikləri bilməlidir.
- ÜFR-03.10. Çox istifadə olunan klinik testlərin normal dəyərlərini və yaşla əlaqədar dəyişiklikləri bilməlidir.

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-03.11. Fizioloji biliklər əsasında klinik və laborator sınaqları izah edə bilməlidir;
- ÜFR-03.12. Hamilələrin və yaşlıların fizioloji xüsusiyyətlərini müalicə planlarında nəzərə almalıdır;

ÜFR-04. KLİNİK BİOKİMYA

ÜFR-04.1. ÜMUMİ BİOKİMYA

Ümumi biliklər

- ÜFR-04.1.1. Onkoloji xəstəliklər zamanı qan, sidik, beyin-onurğa beyin mayesinde aşkar olunan biokimyəvi dəyişiklikləri bilməlidir
- ÜFR-04.1.2. Canlı orqanizmdə metabolik proseslərin neyro-humoral tənzim mexanizmləri və onların pozulmaları barədə məlumatları mənimsəməli, patoloji proseslərin eksperimental modelləşdirilməsi və eksperimental laboratoriya analizi üsullarını bacarmalıdır
- ÜFR-04.1.3. Həmçinin laborator analizlərin aparılmasının ümumi qaydalarını, əsas qan və sidik göstəricilərinin, şiş markerlərinin təyini metodikasını, klinik-biokimyəvi laboratoriyada istifadə edilən cihazların və üsulların prinsipi, alınmış nəticələrin riyazi-statistik işlənməsi və interpretasiyası ilə əlaqədar məlumatları bilməlidir.
- ÜFR-04.1.4. Organların, onların ifrazatının və sekretinin əsas biokimyəvi göstəricilərini, onların diaqnostik əhəmiyyətini bilməlidir
- ÜFR-04.1.5. Organların şişlərinin markerlərini və klinik əhəmiyyətini bilməlidir

ÜFR-04.2. SU – ELEKTROLİT VƏ TURŞU – QƏLƏVİ HOMEOSTAZI

Ümumi biliklər

- ÜFR-04.2.1. Normal su-elektrolit və turşu-qələvi tarazlığını bilməlidir.
 ÜFR-04.2.1(a) Orqanizmin maye mühitlərini bilməlidir.
 ÜFR-04.2.1(b) Maye mühitləri arasında su mübadiləsinin fiziologiyasını bilməlidir və bunun əhəmiyyətini qavramalıdır.
 ÜFR-04.2.2. Su-elektrolit homeostazında yaşla əlaqədar dəyişiklikləri bilməlidir.

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-04.2.3. Su və elektrolit pozulmalarının diaqnostikasını və korreksiyasını bacarmalıdır.
 ÜFR-04.2.4. Turşu-qələvi pozulmalarının diaqnostikasını və düzəldilməsini bacarmalıdır.

ÜFR-04.3. METABOLİZM

Ümumi biliklər

- ÜFR-04.3.1. Metabolizmin əsas yollarını və onların klinik tədqiqinin diaqnostik əhəmiyyətini bilməli, metabolizmin irsi qüsurları barədə məlumatlı olmalıdır.
 ÜFR-04.3.2. Enerji metabolizmini bilməlidir;
 ÜFR-04.3.3. Bədən temperaturunun tənzimini bilməlidir;
 ÜFR-04.3.4. Metabolizmin hormonal tənzimini bilməlidir;
 ÜFR-04.3.5. Aralıq metabolizmi bilməlidir;
 ÜFR-04.3.6. Metabolizmdə yaşla əlaqədar ortaya çıxan dəyişiklikləri bilməlidir;

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-04.3.7. İntensiv terapiya aparılan xəstələrdə gündəlik enerji ehtiyaclarını təyin etmək
 ÜFR-04.3.8. İntensiv terapiya aparılan xəstələrdə azot mübadiləsini hesablaya bilməlidir;

ÜFR-05. QİDALANMA

Ümumi biliklər

- ÜFR-05.1. Xəstələrin qidalanma vəziyyətlərini qiymətləndirmək üçün biliklərə sahib olmaq
 ÜFR-05.2. Qidalandırma üsullarını bilməlidir;
 ÜFR-05.3. Onkoloji xəstəliklərin qidalanmaya təsirini və xüsusi qidalandırılması tələb olunan xəstəlikləri bilməlidir;
 ÜFR-05.4. Yaşla əlaqədar qidalanmada ortaya çıxan dəyişiklikləri bilməlidir;

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-05.5. Xəstələrin qidalanma vəziyyətini qiymətləndirməyi bacarmalıdır;
 ÜFR-05.6. Qidalandırma üsullarının seçimini bacarmalıdır
 ÜFR-05.7. Enteral və parenteral qidalandırma kateterlərini yerləşdirməyi bacarmalıdır;
 ÜFR-05.8. Qidalandırılmalı olan xəstələrdə qida ehtiyaclarını hesablamağı bacarmalıdır;
 ÜFR-05.9. Parenteral qidalandırmada enerji və vitamin pozulmalarını təyin etməyi və aradan qaldırmağı bacarmalıdır
 ÜFR-05.10. Qastrostomiya, yeyunostomiya və dəridənkeçən qastrostomiyanın icrasını bacarmalıdır;
 ÜFR-05.11. Enteral və parenteral qidalandırmada ağırlaşmaların təyini və müalicəsini bacarmalıdır;

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

ÜFR-05.12. Zondla qidalanması.	10 (P) 20 (As)
ÜFR-05.13. Ümumi parenteral qidalanma gündəlik hesablanması.	15 (P) 10 (As)
ÜFR-05.14. Qastrostomaya, yeyunostomaya qayğı.	10 (P) 5 (As)

ÜFR-06. TRANSFUZİOLOGİYA

Ümumi biliklər

- ÜFR-06.1. Hemapoezin və qan komponentlərinin funksiyalarını bilməlidir;
- ÜFR-06.2. Çox rast gəlinən hematoloji pozulmaların onkoloji xəstələrə təsirini bilməlidir;
- ÜFR-06.3. Hemostazın, koagulyasiyanın və fibrinolizisin fiziologiyasını və patofiziologiyasını bilməlidir;
- ÜFR-06.4. Hiperkoagulyasiya vəziyyətlərini və bunların onkoloji xəstələrə təsirini bilməlidir;
- ÜFR-06.5. Qanın, qan komponentlərinin və qan əvəzedici məhlulların transfuziyasını, göstərişləri və ağırlaşmalarını bilməlidir;

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-06.6. Transfuziya reaksiyalarının təyini və müalicəsini bacarmalıdır;
- ÜFR-06.7. Antikoagulyant müalicəsi alan planlı onkoloji xəstələrin cərrahi müalicəsini aparmağı bacarmalıdır;
- ÜFR-06.8. Trombolitik terapiya aparmağı bacarmalıdır;
- ÜFR-06.9. Tromboz riski olan xəstələri aşkarlamağı və profilaktikasını bacarmalıdır;
- ÜFR-06.10. Anemiyası, leykopeniyası, trombositopeniyası və laxtalanmanın pozulması olan onkoloji xəstələrin müalicəsini və risklərini bilməlidir;

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

- ÜFR-06.11. Qanın, qan komponentlərinin transfuziyası. 30 (P) 10 (As)
- ÜFR-06.12. Trombolitik terapiyanın aparılması. 5 (P) 5 (As)

ÜFR-07. ANESTEZİOLOGİYA VƏ REANİMATOLOGİYA

ÜFR-07.1. ANESTEZİOLOGİYA

Ümumi biliklər

- ÜFR-07.1.1. Yerli, regional və ümumi anesteziyanın prinsiplərini, metodlarını, göstəriş, əks-göstəriş və ağırlaşmalarını bilməlidir;
- ÜFR-07.1.2. Cərrahi əməliyyat zamanı istifadə olunan anesteziya metodlarını və onkoloji xəstələrdə onların özəlliklərini, əməliyyat və əməliyyatdan sonrakı dövrdə baş verə biləcək ağırlaşmaların profilaktikasını və aradan qaldırılması tədbirlərini mənimsəməlidir.

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-07.1.3. Anesteziya vaxtı xəstənin monitorinqini bacarmalıdır;
- ÜFR-07.1.4. Larenqoskopiyanı bacarmalıdır;
- ÜFR-07.1.5. Onkoloji xəstələrdə ağrı sindromu zamanı ağrısızlaşdırılma metodlarının və preparatlarının düzgün seçilməsini bacarmalıdır.

ÜFR-07.2. KRİTİK VƏZİYYƏTLƏRDƏ REANİMASİYA

Ümumi biliklər

- ÜFR-07.2.1. Kritik vəziyyətlərin mexanizmlərini, həyatqurtarma tədbirlərinin prinsiplərini, ardıcılığını və hədəf göstəricilərini bilməlidir;
- ÜFR-07.2.2. Ürək dayanmasının səbələrini və mexanizmlərini bilməlidir;
- ÜFR-07.2.3. Ürək dayanmasında istifadə olunan dərmanların farmakologiyasını bilməlidir;
- ÜFR-07.2.4. Beyin ölümünün kriteriyalarını bilməlidir.

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-07.2.5. Kritik vəziyyətlərdəki xəstələrdə həyatqurtarma tədbirlərini ardıcılıqla yernə yetirməyi bacarmalıdır;
- ÜFR-07.2.6. Oksigenasiya;
- ÜFR-07.2.7. Arteriyaseksiya və veneseksiya edilməsi.
- ÜFR-07.2.8. Ürək dayanmasının və aritmiyaların diaqnostikasını bacarmalıdır;
- ÜFR-07.2.9. Ürək masajı və defibrilyator istifadəsini bacarmalıdır;
- ÜFR-07.2.10. Tənəffüs yollarının tıxanmasının diaqnostikasını və müalicəsini bacarmalıdır;
- ÜFR-07.2.11. Traxeostomiyanın icrasını bacarmalıdır;
- ÜFR-07.2.12. Körpücükaltı, vidaci və bud venalarına kateter qoymağı bacarmalıdır;
- ÜFR-07.2.13. Beyin ölümü diaqnozunu qoymağı bacarmalıdır

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

ÜFR-07.2.14. Ağciyərlərin süni ventilyasiyası.	10 (P) 20 (As)
ÜFR-07.2.15. Tənəffüs yollarının keçiriliciyini bərpa etmək.	15 (P) 20 (As)
ÜFR-07.2.16. Elektrik defibrilliyasiya.	10 (P) 20 (As)
ÜFR-07.2.17. Periferik damarların punksiyası.	50 (P)
ÜFR-07.2.18. Ürəyin qapalı masajı.	10 (P) 20 (As)

ÜFR-08. İNTENSİV TERAPİYA VƏ TƏHLÜKƏLİ VƏZİYYƏTLƏR

ÜFR-08.1. İNTENSİV TERAPİYA

Peşə bilikləri

- ÜFR-08.1.1. Orqanizmin cərrahi aqressiyaya verdiyi reaksiyaları bilməlidir
- ÜFR-08.1.2. İntensiv terapiya şöbəsindəki profilaktik tədbirləri bilməlidir;
- ÜFR-08.1.3. İntensiv terapiyada çox istifadə olunan dərmanların farmakologiyasını bilməlidir;
- ÜFR-08.1.4. İntensiv terapiya alan xəstələrdə qidalandırmaya göstərişləri və üsullarını bilməlidir;
- ÜFR-08.1.5. Mexaniki ventilyasiyanın göstərişlərini və ağırlaşmalarını bilməlidir;
- ÜFR-08.1.6. Mexaniki ventilyasiya vaxtı tənəffüsün fiziologiyasını bilməlidir;
- ÜFR-08.1.7. İntensiv terapiya bölümündə infeksiyaları və bunların aparılmasını bilməlidir;
- ÜFR-08.1.8. İntensiv terapiyada monitorizasiyanı bilməlidir;
- ÜFR-08.1.9. Yaşlı intensiv terapiya xəstələrində problemləri və bunların həlli yollarını bilməlidir;
- ÜFR-08.1.10. İntensiv terapiya xəstələrində nevroloji problemləri və onların həlli yollarını bilməlidir;
- ÜFR-08.1.11. Sepsis və onun rasionallıq antibiotikoterapiyanı bilməlidir;
- ÜFR-08.1.12. Antibiotik resistənt və nosokomial infeksiya aşkara çıxartmağasını bilməlidir;
- ÜFR-08.1.13. Xəstələrə qayğının təşkilini bilməlidir;

Peşə bacarıqları

- ÜFR-08.1.14. İntensiv terapiya şöbəsinə yatışa və çıxışa göstərişləri təyin etmək
- ÜFR-08.1.15. Perikardiosentezi, plevral drenajı və təcili torakotomiyanı bacarmalıdır;
- ÜFR-08.1.16. İntensiv terapiya xəstələrinin konservativ və cərrahi aparılmasını bacarmalıdır;
- ÜFR-08.1.17. İntensiv terapiya xəstələrində invaziv və qeyri-invaziv monitorizasiya üsullarını bacarma
- ÜFR-08.1.18. İntensiv terapiya xəstələrinin yaxınları ilə etik ünsiyyətləri qurmağı bacarmalıdır;
- ÜFR-08.1.19. Sepsisin intensiv terapiyanı və rasionallıq antibiotikoterapiyanı aparmağa bacarmalıdır;
- ÜFR-08.1.20. Antibiotik resistənt və nosokomial infeksiyaların rasionallıq antibiotikoterapiyasını bacarmalıdır;

ÜFR-08.2. ŞOK

Peşə bilikləri

- ÜFR-08.2.1. Şokun patofiziologiyasını, etiyologiyasını və təsnifatını bilməlidir;
- ÜFR-08.2.2. Kritik vəziyyətlərin mexanizmlərini, həyatqurtarma tədbirlərinin prinsiplərini,

- ardıcılığını və hədəf göstəricilərini bilməlidir;
ÜFR-08.2.3. Şokda istifadə olunan dərmanların farmakologiyasını bilməlidir;
ÜFR-08.2.4. Şokdakı xəstələrin monitorizasiyasında istifadə edilən üsulları bilməlidir;

Peşə bacarıqları

- ÜFR-08.2.5. Şokda xəstələrdə həyatqurtarma tədbirlərini ardıcılıqla yernə yetirməyi bacarmalıdır;
ÜFR-08.2.6. Şokda monitorizasiya etməyi bacarmalıdır;

ÜFR-08.3. EMBOLİYA VƏ KOAGULOPATIYALAR

Peşə bilikləri

- ÜFR-08.3.1. Koagulopatiyaları səbəblərini və mexanizmlərini bilməlidir;
ÜFR-08.3.2. Disseminə intravaskulyar koagülasianın səbəblərini və mexanizmlərini bilməlidir;
ÜFR-08.3.3. Ağciyər arteriyanın emboliyasını klinik şəkili bilməlidir;
ÜFR-08.3.4. İri arteriyanın və venaların emboliyasını klinik şəkili bilməlidir;

Peşə bacarıqları

- ÜFR-08.3.5. Disseminə intravaskulyar koagülasiya baş verəndə yardım göstərməyi bacarmalıdır
ÜFR-08.3.6. Ağciyər arteriyasının emboliyası baş verəndə yardım göstərməyi bacarmalıdır;
ÜFR-08.3.7. Trombolitik terapiyanın aparılmasını bacarmalıdır;

ÜFR-08.4. KƏSKİN ORGAN ÇATMAMAZLIĞI

Peşə bilikləri

- ÜFR-08.4.1. Kəskin serebral çatmamazlığın patofiziologiyasını və müxtəlif etiologiyasının komaları bilməlidir;
ÜFR-08.4.2. Kəskin ürək çatmamazlığın patofiziologiyasını bilməlidir;
ÜFR-08.4.3. Kəskin ağciyər çatmamazlığın patofiziologiyasını bilməlidir;
ÜFR-08.4.4. Kəskin qaraciyər çatmamazlığın patofiziologiyasını bilməlidir;
ÜFR-08.4.5. Kəskin böyrək çatmamazlığın patofiziologiyasını bilməlidir;
ÜFR-08.4.6. İmmusupressiya əlamətləri bilməlidir;

Peşə bacarıqları

- ÜFR-08.4.7. Kəskin serebral çatmamazlığı baş verəndə yardım göstərməsi bacarmalıdır;
ÜFR-08.4.8. Kəskin ürək çatmamazlığı baş verəndə yardım göstərməsi bacarmalıdır;
ÜFR-08.4.9. Kəskin ağciyər çatmamazlığı baş verəndə yardım göstərməsi bacarmalıdır;
ÜFR-08.4.10. Kəskin qaraciyər çatmamazlığı baş verəndə yardım göstərməsi bacarmalıdır;
ÜFR-08.4.11. Kəskin böyrək çatmamazlığı baş verəndə yardım göstərməsi bacarmalıdır;
ÜFR-08.4.12. İmmusupressiya fonunda yardım göstərməsi bacarmalıdır;

ÜFR-09. ÜMUMİ CƏRRAHİYYƏ SAHƏLƏRİ

ÜFR-09.1. ÜMUMİ CƏRRAHİYYƏ

Peşə biliklər

- ÜFR-09.1.1. Ümumi cərrahiyyəyə aid nəzəri kursu, o cümlədən aseptika və antiseptikanı, qanaxmaları bilməlidir;
ÜFR-09.1.2. Xəstələrin cərrahi əməliyyata hazırlanmasını, aparılacaq əməliyyatın həcmnin düzgün seçilməsini, əməliyyat zamanı və əməliyyatdan sonra baş verə biləcək fəsadları düzgün qiymətləndirmək və bu hallarda adekvat tibbi yardımın göstərilməsini bilməlidir.
ÜFR-09.1.3. Qaraciyər, öd yolları və mədəaltı vəzin cərrahi xəstəliklərinin diaqnostikasını və cərrahi müalicəsini taktikasını bilməlidir;

Peşə bacarıqlar

- ÜFR-09.1.4. Kəsiklərin anatomik strukturlara uyğun aparılmağı və tikməyi bacarmalıdır;
- ÜFR-09.1.5. Kəskin qarının diaqnostikasını və müalicəsinin aparılması prinsipini bilməlidir;
- ÜFR-09.1.6. Kəskin qarın xəstəliklərində rentgen, ultrasəs müayinəsini, kompyuter və maqnit rezonans tomoqrafiyasını qiymətləndirməyi bacarmalıdır;
- ÜFR-09.1.7. Mədə-bağırsaq sisteminin cərrahi xəstəliklərinin diaqnostikasını və cərrahi müalicəsini bacarmalıdır;

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

ÜFR-09.1.8.	Abses, fleqmona və hematomaların drenajı.	10 (P) 20 (As)
ÜFR-09.1.9.	Torakosentez, parasentez .	20 (P) 20 (As)
ÜFR-09.1.10.	Plevral drenaj.	10 (P) 10 (As)
ÜFR-09.1.11.	Dəridən keçən traxeostomiya.	10 (P) 20 (As)
ÜFR-09.1.12.	Diaqnostik laparoskopiya.	10 (P) 20 (As)
ÜFR-09.1.13.	Splenektomiya.	5 (P) 10 (As)

ÜFR-09.2. CƏRRAHİ İNFEKSİYALAR

Peşə biliklər

- ÜFR-09.2.1. Cərrahi infeksiyalar ümumi məlumatla malik olmalı və diaqnostikasını və müalicəsini bilməlidir;
- ÜFR-09.2.2. Nazokomial infeksiyaların müalicə və profilaktika tədbirlərini bilməlidir;
- ÜFR-09.2.3. Cərrahi infeksiyaların profilaktika tədbirlərini bilməlidir;
- ÜFR-09.2.4. Virus infeksiyalarının profilaktika tədbirlərini bilməlidir;
- ÜFR-09.2.5. Cərrahi infeksiyaları təyin etməyin taktikasını bilməlidir

Peşə bacarıqlar

- ÜFR-09.2.6. Cərrahi infeksiyaların müalicəsini bacarmalıdır
- ÜFR-09.2.7. Əməliyyatdan sonrakı infeksiyaların erkən diaqnozunu təyin etməyi və müalicəsini bacarmalıdır;
- ÜFR-09.2.8. Yumşaq toxumaların ağır infeksiyası olan xəstələri aparmağı bacarmalıdır;
- ÜFR-09.2.9. İnfeksiyaya nəzarət tədbirlərini gündəlik işində tətbiq etməyi bacarmalıdır;

ÜFR-09.3. YARA SAĞALMASI

Peşə biliklər

- ÜFR-09.3.1. Yara sağalmasının mexanizmlərini bilməlidir;
- ÜFR-09.3.2. Ağırlaşmamış və ağırlaşmış gedişli yaraların müalicə prinsiplərini bilməlidir;
- ÜFR-09.3.3. Xroniki yaraların patogenezi bilməlidir;
- ÜFR-09.3.4. Yara sağalmasına təsir edən fizioloji və patoloji amilləri bilməlidir
- ÜFR-09.3.5. Pozision travma (yataq yarası) baş verəndə müalicə və profilaktika prinsiplərini bilməlidir;

Peşə bacarıqlar

- ÜFR-09.3.6. Bütün yaraların aparılmasını bacarmalıdır;
- ÜFR-09.3.7. Desmurgiyaya aid olan metodları bacarmalıdır;
- ÜFR-09.3.8. Yara sargılarını və yara müalicəsi üçün məlum olan əlavə vasitələri istifadə etməyi bacarmalıdır;

ÜFR-09.4. CƏRRAHİ İMMUNOLOGİYA

Peşə biliklər

- ÜFR-09.4.1. Ümumi immünoloji prinsipləri bilməlidir;
- ÜFR-09.4.2. Xəstələrdə (o cümlədən hamilə və yaşlılarda) baş verən immünoloji dəyişiklikləri bilməlidir;

- ÜFR-09.4.3. Orqanizmin infeksiyalara qarşı müdafiə mexanizmlərini bilməlidir;
- ÜFR-09.4.4. İmmunosupressorların təsir mexanizmlərini və əlavə təsirlərini bilməlidir;
- ÜFR-09.4.5. İmmunosupressiv xəstələrdəki cərrahi infeksiyaları və bunların aparılmasını bilməlidir;

Peşə bacarıqlar

- ÜFR-09.4.6. İmmunosupressiv xəstələrdə təcili və planlı cərrahi əməliyyatların planlaşdırılmasını və aparılmasını bacarmalıdır;
- ÜFR-09.4.7. İmmunosupressiv dərmanların tətbiqini bacarmalıdır;

ÜFR-10. GİNEKOLOGİYA

Ümumi biliklər

- ÜFR-10.1. Müxtəlif ginekoloji xəstəliklərin müayinə metodlarını, o cümlədən kolposkopiyanı, diaqnostik qaşıntını, polipektomiyanı mənimsəməlidir.
- ÜFR-10.2. Müasir kontrasepsiya metodları barədə məlumatla malik olmalıdır.
- ÜFR-10.3. Rezident sitoloji müayinə üçün uşaqlıq yolundan və boynundan möhtəviyyatın götürülməsini və yaxmaların hazırlanmasını, uşaqlıq boynundan biopsiyanın aparılmasını mənimsəməlidir.
- ÜFR-10.4. Qadın cinsiyyət orqanlarının anatomiyası və fiziologiyası
- ÜFR-10.5. Hamiləlikdə, menapauzada orqanizmdəki dəyişikliklər
- ÜFR-10.6. Uşaqlıq və artımlarının təcili cərrahi xəstəliklərinin etiologiya, patogenezi, diaqnostika, diferensial diaqnostikası və müalicə prinsipləri
- ÜFR-10.7. Hamilə qadınlarda onkoloji xəstəlikləri

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-10.8. Genital orqanların klinik müayinəsi
- ÜFR-10.9. Kolposkopiyanı, diaqnostik qaşıntını, polipektomiyanı bacarmalıdır.
- ÜFR-10.10. Təcili ginekoloji əməliyyatları bacarmalıdır;
- ÜFR-10.11. Uşaqlığın artımlarsız və artımlarla birlikdə sadə ekstirpasiyası, miomektomiya, tuboovarioektomiya, Keysəriyyə əməliyyatlarını bacarmalıdır

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

ÜFR-10.12.	Həmiləlik müddəti müəyyən etməyi.	20 (P) 20 (As)
ÜFR-10.13.	Təcili ginekoloji əməliyyatları.	20 (As)
ÜFR-10.14.	Uşaqlığın ekstirpasiyası, amputasiyası, tuboovarioektomiya, miomektomiya əməliyyatlarını aparması.	20 (As)

ÜFR-11. UROLOGİYA

Ümumi biliklər

- ÜFR-11.1. Sidik-ifrazat və cinsiyyət orqanlarının anatomiyası və fiziologiyası
- ÜFR-11.2. Sidik-ifrazat və cinsiyyət orqanlarının təcili cərrahi xəstəliklərinin etiologiya, patogenezi, diaqnostika, diferensial diaqnostikası və müalicə prinsipləri
- ÜFR-11.3. Urologiyada müayinə üsulları
- ÜFR-11.4. Urologiyada simultan cərrahi xəstəliklər

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-11.5. Sidik-ifrazat və cinsiyyət orqanlarının klinik müayinəsinə bacarmalıdır;
- ÜFR-11.6. Sidik kisəsi kateterizasiyasını, sistoskopiyanı bacarmalıdır.
- ÜFR-11.7. Tomografiya və uroqrafik müayinələrin nəticələrini izah etməyi bacarmalıdır;

- ÜFR-11.8. Təcili uroloji əməliyyatları bacarmalıdır;
 ÜFR-11.9. Prostat adenektomiyası, orxektomiya, nefrektomiya əməliyyatlarını bacarmalıdır;

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

ÜFR-11.10.	Sidik kisəsi kateterizasiyası.	25 (P)
ÜFR-11.11.	Sidik kisəsi punksiyası.	5 (P)
ÜFR-11.12.	Nefrektomiya əməliyyatlarını aparması.	10 (As)
ÜFR-11.13.	Prostat adenektomiyası əməliyyatlarını aparması.	15 (As)
ÜFR-11.14.	Orxektomiya əməliyyatlarını aparması.	10 (As)

ÜFR – 12 ENDOSKOPIYA

Ümumi biliklər

- ÜFR-12.1. Endoskopiyanın əsaslarını, müasir endoskoplarmın xarakteristikasını, göstəriş və əks-göstərişləri, xəstələrin müayinəyə hazırlanma qaydalarını bilməlidir;
 ÜFR-12.2. Müxtəlif lokalizasiyalı bədxassəli şişlər zamanı endoskopik metodun tətbiqinə göstərişləri bilməlidir;

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-12.3. Ezofaqoqastroskopiyanı bacarmalıdır;
 ÜFR-12.4. Sol kolonoskopiyanı bacarmalıdır;
 ÜFR-12.5. Bronxoskopiyanı bacarmalıdır;
 ÜFR-12.6. Endoskopik olaraq görünən patologiyaları ayırd etməyi və biopsiya almağı bacarmalıdır;
 ÜFR-12.7. Sfinkterotomiya, xoledox daşlarının çıxarılması üsulları (səbət və balon vasitəsilə) stentin taxılması, balonla dilatasiya;

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

ÜFR-12.8.	Ezofaqoqastroskopiya	10 (P) 50 (As/İ)
ÜFR-12.9.	Kolonoskopiya	20 (As/İ)
ÜFR-12.10.	Bronxoskopiya	20 (As/İ)
ÜFR-12.11.	Diagnostik və cərrahi ERXP	30 (As/İ)

ÜFR - 13 DIAQNOSTİK RADILOGİYA

Ümumi biliklər

- ÜFR-13.1. Müxtəlif lokalizasiyalı (o cümlədən, süd vəzisi, qarın boşluğu, kiçik çanaq və peritonarxası sahə orqanları, yumşaq toxumalar, baş-boyun orqanları) bədxassəli şişlər zamanı ultrasəs müayinəsinin, həmçinin endoskopik ultrasəs müayinəsinin aparılmasını bilməlidir;
 ÜFR-13.2. Döş qəfəsi orqanlarının, sümüklərin rentgenoloji müayinəsinin, KT və MRT (ya da PET) müayinələrinin, ekskretor uroqrafiyanın və mədə-bağırsaq traktının rentgenoloji müayinəsinin aparılmasını bilməlidir;
 ÜFR-13.3. Görüntüləmə üsullarının biofizikasını və zərərərini bilməlidir;
 ÜFR-13.4. Onkoloji xəstəliklərdə diaqnostik və terapevtik radiologiyanın məntiqli, faydalı və ekonomik istifadəsini bilməlidir;
 ÜFR-13.5. Görüntüləmə üsullarının tətbiqinə göstərişləri, əks-göstərişləri və əlavə təsirlərini bilməlidir;

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-13.6. Onkoloji xəstəliklərin müayinəsində radiologiyanın düzgün istifadəsini bacarmalıdır;
ÜFR-13.7. Cətin cərrahi vəziyyətlərdə radioloqlarla koordinasiyanı bacarmalıdır;
ÜFR-13.8. Transkutan və əməliyyatdaxili ultrasəs müayinəsini bacarmalıdır;
ÜFR-13.9. USM və KT altında biopsiya, punksiya və drenə etməyi bacarmalıdır;

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

ÜFR-13.10.	Ekskretor uroqrafiya.	30 (As/I)
ÜFR-13.11.	Həzm sistemin rentgeni (skopiya, grafiya, kontrast).	60 (As/I)
ÜFR-13.12.	Qarın və döş boşluğunun tomoqrafiyası (KT, MRT və ya PET) .	100 (As/I)
ÜFR-13.13.	Ultrasəs müayinəsi.	100 (P/İ) 80 (İ)

ÜFR-14. PATOHİSTOLOJİ MÜAYİNƏLƏR

Ümumi biliklər

- ÜFR-14.1. Şişlərin morfolojiyasının ümumi prinsipləri;
ÜFR-14.2. Şişlərin nomenklaturasını və təsnifatı;
ÜFR-14.3. Bədxassəli şişlərin klinik fenomenlərini və paraneoplaziya;
ÜFR-14.4. Morfoloji müayinə üsullarının mahiyyəti;
ÜFR-14.5. Xoş və bədxassəli xəstəliklərin patogenezi bilməlidir;
ÜFR-14.6. Cərrahi əməliyyat preparatların morfoloji işlənməsini bilməlidir;

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-14.7. İncə iynə aspirasion biopsiyasını, eksiziyon və insizyon biopsiyasını, trepan biopsiyasını bacarmalıdır;
ÜFR-14.8. Klinik və morfoloji məlumatların onkoloji xəstələrin diaqnostikası, müalicəsi, əməliyyatönü, əməliyyatdaxili və sonrası aparılmasında tətbiqini bacarmalıdır;
ÜFR-14.9. Sitoloji və histoloji materialın hazırlanmasını, boyanmasını və mikroskopik tədqiqini,
ÜFR-14.10. Elektron mikroskopiya və immunhistokimyəvi tədqiqat metodlarını və mikroskopik görüntülərin mikrofotolaşdırılmasını bacarmalıdır;
ÜFR-14.11. Onkoloji xəstələrin aparılmasında patohistoloq ilə işbirliyini bacarmalıdır

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

ÜFR-14.12.	İncə iynə aspirasion biopsiya.	100 (S)
ÜFR-14.13.	Trepan biopsiya.	50 (S)
ÜFR-14.14.	Bioloji obyektlərin elektron mikroskopiyası üçün hazırlamaq.	10 (P/İ)
ÜFR-14.15.	Bioloji obyektlərin mikrofotolaşdırılması.	10 (P/İ)

ÜFR – 15 TİBBİ STATİSTİKA VƏ İNFORMATİKA

Ümumi biliklər

- ÜFR-15.1. Onkoloji xəstəliklərin epidemiologiyasının prinsiplərini bilməlidir;
ÜFR-15.2. Klinik və eksperimental tədqiqatların planlaşdırılmasını və statistikasını bilməlidir;
ÜFR-15.3. Səhiyyədə statistik tədqiqatların prinsiplərini bilməlidir;
ÜFR-15.4. XBT-10-nun strukturunu və hissələri bilməlidir
ÜFR-15.5. Sübutlu təbabətin prinsiplərini bilməlidir;

Ümumi bacarıqlar

- ÜFR-15.6. Tibbi biliklərə yiyələnməyi, tənqidi yanaşmağı və tətbiqində sübutlu təbabətin

- prinsiplərinə əsaslanmağı bacarmalıdır
- ÜFR-15.7. Klinik və eksperimental tədqiqatları planlaşdırmağı, aparmağı, nəticələrini təqdim etməyi və yazmağı bacarmalıdır;
- ÜFR-15.8. Databaz proqramları və statistika proqramları ilə işləməyi bacarmalıdır;

2.2.2. Həkim-onkoloq aşağıdakı peşə kompetensiyalarına yiyələnmişdir:

PFR-01. ŞÜA TERAPIYASI

Peşə bilikləri və bacarıqları

- PFR-01.1.1. Rezident şüa müalicəsinin növlərini, prinsiplərini, metodlarını və təsir mexanizmini, şüalanmanın doza və rejimlərini, şüa müalicəsinə göstəriş və əks göstərişləri, şişlərin radiohəssaslığı və onun artırılması yollarını, şüa reaksiyalarını və ağırlaşmalarını, onların profilaktika və müalicəsinə bilməlidir;

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

- PFR-01.1.2. Şua terapiya aparılması 50 (P) 75 (As).

PFR-02. ÜMUMİ ONKOLOGIYA

Peşə bilikləri və bacarıqları

- PFR-02.1.1. Rezident onkologiyanın ümumi məsələlərini (şişlərin bioloji xassələri, morfologiyası, nomenklaturası və təsnifatı, bədxassəli şişlərin epidemiologiyası və profilaktikası, etiologiyası və patogenezi, kanserogenez, şişlərinə rezistentlik və immunitet, bədxassəli şişlərin diaqnostika və müalicə üsulları, Azərbaycanda onkoloji xidmətin təşkili, onkologiyada deontologiya və reabilitasiya) bilməlidir.

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

- PFR-02.1.2. Şişlərin punksiyon biopsiyası 50 (P) 75 (As).
- PFR-02.1.3. Şişlərin trepan biopsiyası 20 (P) 15 (As).
- PFR-02.1.4. Limfa düyünündən açıq biopsiya 30 (P) 15 (As).
- PFR-02.1.5. Şişlərin insizyon və eksizyon biopsiyası 15 (P) 20 (As).

PFR-03. DƏRİ ŞİŞLƏRİ, YUMŞAQ TOXUMA VƏ SÜMÜK ŞİŞLƏRİ

Peşə bilikləri və bacarıqları

- PFR-03.1.1. Rezident dəri xərçəngi, bazalioması, melanoması və dəri sarkomalarının (qısa anatomik məlumat, epidemiologiyası, etiologiyası və patogenezi, xərçəngönü xəstəlikləri, profilaktikası, patoloji-anatomik xarakteristikası, o cümlədən histoloji quruluşu, böyüməsi və yayılması, təsnifatları, TNM sistemi üzrə Beynəlxalq təsnifatı, klinikası, diaqnostikası, müalicəsi, müalicənin nəticələri və proqnozu, dispanser müşahidə) bilməlidir.

Dərinin xoşxassəli şişlərinin diaqnostikası və müalicə metodları – cərrahi, elektrokoagulyasiya, kriogen terapiya.

- PFR-03.1.2. Yumşaq toxumaların və sümüklərin xoş və bədxassəli şişlərini (klinik antomiyası, xəstəliyin epidemiologiyası, etiologiyası və patogenezi, şişönü xəstəliklər, profilaktikası, patoloji-anatomik xarakteristikası, o cümlədən histoloji quruluşu, böyüməsi və yayılması, təsnifatları - TNM sistemi üzrə Beynəlxalq təsnifatı, klinikası, diaqnostikası, müalicəsi, müalicənin nəticələri və proqnozu, dispanser müşahidə) bilməlidir.

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

- PFR-03.1.3. Dərinin bədxassəli şişlərinə görə əməliyyatlar 20 (P) 15 (As).

PFR-03.1.4. Sümük və yumşaq toxumanın xoşxassəli şişlərinə görə əməliyyatlar	25 (P) 30 (As).
PFR-03.1.5. Sümük və yumşaq toxumanın bədxassəli şişlərinə görə əməliyyatlar	10 (P) 15 (As).
PFR-03.1.6. Şikəstedici əməliyyatlara görə	10 (P) 15 (As).
PFR-03.1.7. Orqan saxlayıcı əməliyyatlar (şişin geniş götürülməsi)	5 (P) 15 (As).
PFR-03.1.8. Diz, bazu və bud çanaq oqnaqlarının endoprotezləşdirilməsi	10 (As)

PFR-04. SÜD VƏZİSİ ONKOLOGIYASI

Peşə bilikləri və bacarıqları

PFR-04.1.1. Süd vəzisinin klinik anatomiyasını, süd vəzisinin xoş və bədxassəli şişlərinin epidemiologiyasını, etiologiyası və patogenezi, o cümlədən süd vəzisi xərçənginin risk amillərinin təsnifatını və risk amillərini, şişönü xəstəlikləri (o cümlədən süd vəzisinin xoşxassəli şişlərinin histoloji təsnifatını və süd vəzisinin dishormonal displaziyalarının klinik təsnifatını, mastopatiyaları), süd vəzisinin dishormonal displaziyalarının müalicəsini, süd vəzisi xərçənginin patoloji-anatomik xarakteristikasını (lokalizasiyası, böyümə forması, histoloji quruluşu), böyüməsi və yayılmasını, TNM sistemi üzrə Beynəlxalq təsnifatını, klinikasını və klinik formalarını, diaqnostika və müalicə üsullarını, müalicənin nəticələri və proqnozu və dispanser müşahidəni bilməlidir.

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

PFR-04.1.2. Şişlərin punksiyon biopsiyası	40 (P) 40 (As).
PFR-04.1.3. Şişlərin insizion və eksizion biopsiyası	30 (P) 30 (As)
PFR-04.1.4. Süd vəzisinin sektoral rezeksiyası	20 (P) 20 (As)
PFR-04.1.5. Radikal mastektomiya, madifikasiya olunmuş mastektomiyalar	10 (P) 20 (As).

PFR-05. TORAKAL ONKOLOGIYA

Peşə bilikləri və bacarıqları

PFR-05.1.1. Ağciyər, qida borusu, divararallığı orqanları xoş və bədxassəli şişlərini (orqanın klinik anatomiyası, xəstəliyin epidemiologiyası, etiologiyası və patogenezi, xərçəngönü xəstəliklər, profilaktikası, patoloji-anatomik xarakteristikası, o cümlədən böyümə xarakteri, histoloji quruluşu, böyüməsi və yayılması, təsnifatları, o cümlədən TNM sistemi üzrə Beynəlxalq təsnifatı, klinikası, diaqnostikası, müalicəsi, müalicənin nəticələri və proqnozu, dispanser müşahidə) bilməlidir.

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

PFR-05.1.2. Ağciyərdə əməliyyatlar (pnevmonhektomiyalar, lobektomiyalar, seqment ektomiyalar)	10 (P) 20 (As)
PFR-05.1.3. Qida borusunuda əməliyyatlar	10 (P) 20 (As)
PFR-05.1.4. Divararalıq şişlərinin çıxarılması	2 (P) 5 (As)

PFR-06. ABDOMINAL ONKOLOGIYA

Peşə bilikləri və bacarıqları

PFR-06.1.1. Mədə, 12 barmaq bağırsağ, qaraciyər və öd ifrazə sistemin, mədəaltı vəzi, yoğun bağırsağ xoş və bədxassəli şişlərini (orqanın klinik anatomiyası, xəstəliyin epidemiologiyası, etiologiyası və patogenezi, xərçəngönü xəstəliklər, profilaktikası, patoloji-anatomik xarakteristikası, o cümlədən böyümə xarakteri, histoloji quruluşu, böyüməsi və yayılması, təsnifatları, o cümlədən TNM sistemi üzrə Beynəlxalq təsnifatı, klinikası, diaqnostikası, müalicəsi, müalicənin nəticələri və proqnozu, dispanser müşahidə) bilməlidir.

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

PFR-06.1.2.	Mədənin subtotal rezeksiyası	5 (P) 15 (As).
PFR-06.1.3.	Qastrektomiya	10 (As).
PFR-06.1.4.	Gastrostomiya	5 (P) 10 (As)
PFR-06.1.5.	Xolesistostomiya	8 (P) 10 (As)
PFR-06.1.6.	Yoğun bağırsağın rezeksiyaları	5 (P) 15 (As)
PFR-06.1.7.	Kolostomanın qoyulması	15 (P) 25 (As).
PFR-06.1.8.	Hemikolektomiya	5 (P) 15 (As).
PFR-06.1.9.	Hartman əməliyyatı	5 (P) 15 (As).

PFR-07. ONKOUROLOGİYA VƏ RETROPERİTONEAL ŞİŞLƏR

Peşə bilikləri və bacarıqları

PFR-07.1.1. Sidik kissəsi, böyrək, böyrəküstü vəz, prostat vəzi, testikular, kolorektal, düz bağırsağ və sair retroperitoneal zərərsiz və bədxassəli şişlərini (orqanın klinik antomiyası, xəstəliyin epidemiologiyası, etiologiyası və patogenezi, xərçəngönü xəstəliklər, profilaktikası, patoloji-anatomik xarakteristikası, o cümlədən böyümə xarakteri, histoloji quruluşu, böyüməsi və yayılması, təsnifatları, o cümlədən TNM sistemi üzrə Beynəlxalq təsnifatı, klinikası, diaqnostikası, müalicəsi, müalicənin nəticələri və proqnozu, dispanser müşahidə) bilməlidir.

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

PFR-07.1.2.	Nefrektomiya	3 (P) 5 (As)
PFR-07.1.3.	Sidik kisəsində əməliyyatlar	2 (P) 5 (As)
PFR-07.1.4.	TUR əməliyyatı	3 (P) 10 (As)
PFR-07.1.5.	Böyrəküstü vəzi sisi	3 (P) 5 (As)

PFR-08. ONKOGINEKOLOGIYA

Peşə bilikləri və bacarıqları

PFR-08.1.1. Qadın cinsiyyət orqanlarının bədxassəli şişlərini (vulva, uşaqlıq boynu, uşaqlıq cismi, yumurtalıqlar, trofoblastik xəstəlik) öyrənməlidir, orqanın klinik antomiyası, xəstəliyin epidemiologiyası, etiologiyası və patogenezi, xərçəngönü xəstəliklər, profilaktikası, patoloji-anatomik xarakteristikası, o cümlədən böyümə xarakteri, histoloji quruluşu, böyüməsi və yayılması, təsnifatları, o cümlədən TNM sistemi üzrə Beynəlxalq təsnifatı, klinikası, diaqnostikası, müalicəsi, müalicənin nəticələri və proqnozu, dispanser müşahidəni bilməlidir.

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

PFR-08.1.2.	Endometriumun diaqnostik qaşınması	20 (P) 20 (As)
PFR-08.1.3.	Arxa duqlas boşluğunun punksiyası	30 (P) 10 (As)
PFR-08.1.4.	Vulvoektomiya	10 (P) 15 (As)
PFR-08.1.5.	Uşaqlıq boynunun elektroqoaqulyasiyası	40 (P) 20 (As)
PFR-08.1.6.	Uşaqlığın amputasiyası	5 (P) 15 (As)
PFR-08.1.7.	Uşaqlığın ekstirpasiyası	5 (P) 15 (As).

PFR-09. BAŞ-BOYUN ORQANLARININ ONKOLOGIYASI

Peşə bilikləri və bacarıqları

PFR-09.1.1. Rezident Baş-boyunda lokalizasiya edən bədxassəli şişlərin (alt dodaq, ağız boşluğu selikli qişasının, qırtlaq, qalxanabənzər vəzi xərcəngi, ağız suyu vəziləri) öyrənməlidir, orqanın klinik antomiyası, xəstəliyin epidemiologiyası, etiologiyası və patogenezi, xərcəngönü xəstəliklər, profilaktikası, patoloji-anatomik xarakteristikası, o cümlədən böyümə xarakteri, histoloji quruluşu, böyüməsi və yayılması, təsnifatları, o cümlədən TNM sistemi üzrə Beynəlxalq təsnifatı, klinikası, diaqnostikası, müalicəsi, müalicənin nəticələri və proqnozu, dispanser müşahidəni bilməlidir.

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

PFR-09.1.2.	Birtərəfli subtotal tiroidektomiya .	5 (P) 10 (As)
PFR-09.1.3.	Limfodisseksiyalar	20 (P) 20 (As)
PFR-09.1.4.	Dildə əməliyyatlar	10 (P) 10 (As)
PFR-09.1.5.	Qırtlaq əməliyyatları	20 (P) 20 (As)
PFR-09.1.6.	Qalxanvari vəzində əməliyyatlar	20 (P) 20 (As)
PFR-09.1.7.	Qulaq ətrafı ağız suyu vəzilərində əməliyyatlar	10 (P) 20 (As)

PFR-10. UŞAQ ONKOLOGİYASI VƏ ONKOHEMATOLOGİYA

Peşə bilikləri və bacarıqları

- PFR-10.1.1. Uşaq onkologiyasının xüsusiyyətləri (uşaqlarda şişlərin epidemiologiyası, etiologiyası, şişlərin diaqnostika və müalicə üsulları); uşaqlarda hemoblastozlar, o cümlədən leykozlar (kəskin leykoz və xronik mieloleykoz), hematosarkomalar (limfoqranulematoz, qeyri-Xoçkin limfomaları, Berkitt limfoması), mərkəzi sinir sisteminin şişləri, nefroblastoma, neyroblastoma, retinoblastoma, uşaqlarda baş və boyun şişləri, uşaqlarda yumşaq toxuma və sümük şişləri (cinsiyyət və yaş xüsusiyyətləri, etiologiyası, təsnifatı, klinikası, diaqnostikası, müalicəsi, müalicənin nəticələri) bilməlidir.
- PFR-10.1.2. Böyüklərdə hemoblastozlar, kəskin və xroniki leykozlar. Xoçkin və qeyri-xoçkin limfomaları

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

PFR-10.1.3.	Uşaqlarda punksiya və trepan biopsiya	10 (P) 20(As)
PFR-10.1.4.	Sümük iliyi punksiyası	10 (P) 5 (As)
PFR-10.1.5.	Patoloji törəmədən və limfa düyünündən biopsiya	10 (P) 20 (As)
PFR-10.1.6.	Uşaq onkoloji xəstəliklərin cərrahi əməliyyatlarında iştirak	10 (P) 30 (As)

PFR-11. KLİNİK FARMAKOLOGİYA VƏ KİMYƏVİ DƏRMAN MÜALİCƏSİ

Peşə bilikləri

- PFR-11.1. Kimyəvi terapiyanın növlərini, kimyəvi preparatların xarakteristikasını və işlədilmə qaydası;
- PFR-11.2. Sistem və regional kimiyavi terapiyanın aparılması;
- PFR-11.3. Kimyəvi terapiyaya göstəriş və əks-göstərişləri;
- PFR-11.4. Şişəleyhinə dərman müalicəsinin əlavə təsirlərini, ağırlaşmalarını və onların müalicəsinə;
- PFR-11.5. Ambulator şəraitdə kimiyavi terapiyanın aparılması;
- PFR-11.6. Neodyuvant və adyuvant kimiyavi terapiyanın aparılması;
- PFR-11.7. Kimiyavi terapiyanın metodikaları və dərmanların daxil etmə yolları;
- PFR-11.8. Bədxassəli şişlərin hormonoterapiyası, antihormonal terapiyası;
- PFR-11.9. Ağrıkəsici dərmanların istifadə edilməsi və ağrıkəsici terapiyanın aparılması;

Peşə bacarıqları

- PFR-11.10. Şişəleyhinə dərmanların seçilməsi və optimal dozanın hesablanması

- PFR-11.11. Boşluqdaxili dərmanların köçürülməsini
PFR-11.12. Dərman terapiyanın effektivliyinin qiymətləndirilməsini

Həkim-Onkoloq üçün rezidentura vaxtında aparılan minimal bacarıqların miqdarı:

- PFR-11.13. Kimyəvi terapiyasının aparılması. 50 (P) 100 (As)
PFR-11.14. Ağrı yardım üçün blokadanun keçirilməsi 50 (P) 50 (As)

3. Təhsilin məzmununa və səviyyəsinə qoyulan minimum tələblər

---

3.1. Peşə fəaliyyətinin xarakteristikası

3.1.1. Həkim-onkoloq dərin fundamental biliklərə və onkologiya sahəsi üzrə kliniki peşə hazırlığı tələb edən müasir profilaktika, diaqnostika, müalicə və reabilitasiya üsullarını bilməli, onlardan elmi və təcürbi təbabətdə istifadə etməklə əhaliyə ixtisaslaşmış onkoloji yardım göstərməyə və doktoranturada (dissertanturada) təhsilini davam etməyə hazır olmalıdır. Bəd xassəli şişlərin müasir diaqnostika və cərrahi, kimyəvi-dərman terapiyası, və digər üsullarını həyata keçirməyi, elmi-tədqiqat işlərini aparmağı, pedaqoji və təşkilati idarəetməni bacarmalıdır.

3.1.2. Həkim-onkoloq peşə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri:

- praktiki tibbi;
- elmi-tədqiqat;
- təşkilati-inzibatçılıq;
- elmi-pedaqoji sahə üzrə.

3.1.3. Peşə fəaliyyəti üzrə hazırlıq səviyyəsinə qoyulan tələblər:

3.1.3.1. praktik tibb sahəsi üzrə: (ÜFR-01-ÜFR-14 və PFR-01-PFR-12 bəndlər aiddir)

3.1.3.2. elmi-tədqiqat sahəsi üzrə:

- onkoloji xəstəliklərin inkişafında tibbi-sosial amillərin rolunu qiymətləndirmə üsullarını bilməlidir;
- elmi-tədqiqat işlərini planlaşdırmalıdır;
- tədqiqat mövzusunun seçilməsini bacarmalıdır;
- elmi-tədqiqat işini aparılmalıdır;
- elmi-tədqiqat işinin nəticələrinin təhlil etməlidir;
- alınmış nəticələrin praktik əhəmiyyətini və onun tətbiqi imkanlarını müəyyənləşdirməli, nəşr materiallarının hazırlanmasında iştirak etməlidir.

3.1.3.3. təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə:

- səhiyyə sistemində qəbul edilmiş normativ sənədlərdən (Azərbaycan Respublikasının qanunlarını, texniki rəqlamentləri, beynəlxalq və milli standartları, əmrləri, tövsiyələri, beynəlxalq vahidlər sistemini, fəaliyyətdə olan beynəlxalq təsnifatları) istifadə etməyi, həmçinin tibbi müəssisələrin işinin keyfiyyətini və effektivliyini qiymətləndirmək üçün aparılmış sənədləşmələrdən istifadə etməyi bacarmalıdır
- onkologiya sahəsinin təşkilati quruluşunu, tibbi yardım göstərən müxtəlif tibbi müəssisələrin idarəçilik fəaliyyətini bilməli, müəssisələrin struktur bölmələrinin (ixtisas profiline görə) iş göstəricilərini təhlil etməli, xəstələrə (onkologiya ixtisası profiline görə) tibbi xidmətin göstərilməsində müasir tibbi-təşkilati və sosial-iqtisadi texnologiyaların səmərəsini qiymətləndirməyi bacarmalıdır
- peşə sərəştəsinin formalaşması üçün professional biliklər, bacarıqlar, vərdişlər sistemində yiyələnməlidir.

3.1.3.4. elmi-pedaqoji sahə üzrə:

- orta tibbi ixtisas təhsil müəssisələrində və baza ali tibbi təhsilin səviyyəsində ixtisasa uyğun olaraq tədris edə bilər (mühazirə oxumağı, seminar aparmağı, laboratoriya işləri və s.)

3.2. 060909- “ Onkologiya” ixtisası üzrə rezident hazırlığını təmin edən auditoriyada olan təhsil proqramının strukturu və əsas hazırlıq mövzuları, beş il ərzində saatlarla (Əlavə 1-də illər üzrə açıqlanır).

Fənn bölümünün kodu	Fənn bölümünün (tematik rotasiyasının) adı	Auditoriyada	MH	SM	TM
Ümumi hazırlıq fənnləri			Saat	Saat	Saat
ÜFR-01.	Baza təhsili	2	2	0	0
ÜFR-02.	Topoqrafik anatomiya və operativ cərrahiyyə	4	0	2	2
ÜFR-03.	Fiziologiya və patofiziologiya	6	0	4	2
ÜFR-04.	Klinik biokimiya	6	0	4	2
ÜFR-05.	Qidalanma	6	2	4	0
ÜFR-06.	Transfuziologiya	6	0	4	2
ÜFR-07.	Anesteziologiya və reanimatologiya	18	6	8	4
ÜFR-08.	İntensiv terapiya və təhlükəli vəziyyətlər	66	6	46	14
ÜFR-09.	Ümumi cərrahiyyə sahələri	36	6	18	12
ÜFR-10.	Ginekologiya	24	6	12	6
ÜFR-11.	Urologiya	24	6	12	6
ÜFR-12.	Endoskopiya	24	6	12	6
ÜFR-13.	Diaqnostik radiologiya	72	4	44	24
ÜFR-14.	Patohistoloji müayinələr	72	4	44	24
ÜFR-15.	Tibbi statistika və informatika	6	2	2	2
İxtisas fənnləri			Saat	Saat	Saat
PFR-01.	Şüa terapiyası	48	4	30	14
PFR-02.	Ümumi onkologiya	30	6	20	4
PFR-03.	Dəri şişləri, sümük və yumşaq toxuma sisləri	102	10	56	36
PFR-04.	Süd vəzisi onkologiyası	128	8	72	48
PFR-05.	Torakal onkologiya	24	2	16	6
PFR-06.	Abdominal onkologiya	128	10	68	48
PFR-07.	Onkurologiya və retroperitoneal şişlər	22	4	12	6
PFR-08.	Onkoginekologiya	36	8	24	4
PFR-09.	Baş-boyun orqanlarının onkologiyası	42	14	22	6
PFR-10.	Uşaq onkologiyası və onkohematologiya	118	18	72	28
PFR-11.	Klinik farmakologiya və kimyəvi müalicəsi	48	4	30	14
Seçim fənnləri (təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən olunur)		90	30	30	30
Cəmi akademik saat		1206	160	684	352

3.3. 060909- “Onkologiya” ixtisası üzrə fənn bölümləri, fənlərin kreditləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq və vərdişlər baxımından) və qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları (Əlavə 2-də illər üzrə açıqlanır).

Fənn bölümünün kodu	Fənn bölümünün (tematik rotasiyasının) adı (bilik, bacarıq və vərdişlər baxımından)	Kreditlərin sayı	Qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları
Ümumi hazırlıq fənləri			
ÜFR-01.	Baza təhsili	1	ÜFR-01.1.-ÜFR-01.7.
ÜFR-02.	Topoqrafik anatomiya və operativ cərrahiyyə	3	ÜFR-02.1.-ÜFR-02.8.
ÜFR-03.	Fiziologiya və patofiziologiya	1	ÜFR-03.1.-ÜFR-03.12.
ÜFR-04.	Klinik biokimiya	1	ÜFR-04.1.- ÜFR-04.3.8
ÜFR-05.	Qidalanma	1	ÜFR-05.1.-ÜFR-05.14.
ÜFR-06.	Transfuziologiya	1	ÜFR-06.1.-ÜFR-06.12.
ÜFR-07.	Anesteziologiya və reanimatologiya	8	ÜFR-07.1.- ÜFR-07.2.18
ÜFR-08.	İntensiv terapiya və təhlükəli vəziyyətlər	15	ÜFR-08.1.1- ÜFR-08.4.12
ÜFR-09.	Ümumi cərrahiyyə sahələri	16	ÜFR-09.1.-ÜFR-09.4.7
ÜFR-10.	Ginekologiya	10	ÜFR-10.1.-ÜFR-10.14.
ÜFR-11.	Urologiya	10	ÜFR-11.1.-ÜFR-11.14.
ÜFR-12.	Endoskopiya	10	ÜFR-12.1.- ÜFR-12.11.
ÜFR-13.	Diagnostik radiologiya	11	ÜFR-13.1.- ÜFR-13.13.
ÜFR-14.	Patohistoloji müayinələr	12	ÜFR-14.1. -ÜFR-14.15.
ÜFR-15.	Tibbi statistika və informatika	1	ÜFR-15.1.- ÜFR-15.8.
Ixtisas fənləri			
PFR-01.	Şüa terapiyası	16	PFR-01.1.1.- PFR-01.1.2.
PFR-02.	Ümumi onkologiya	13	PFR-02.1.1.-PFR-02.1.5.
PFR-03.	Dəri şişləri, sümük və yumşaq toxuma	16	PFR-03.1.1. -PFR-03.1.8.
PFR-04.	Süd vəzisi onkologiyası	22	PFR-04.1.1.- PFR-04.1.5.
PFR-05.	Torakal onkologiya	17	PFR-05.1.1.- PFR-05.1.4
PFR-06.	Abdominal onkologiya	23	PFR 06.1.1.- PFR-06.1.9
PFR-07.	Onkourologiya və retroperitoneal şişlər	15	PFR 07.1.1.- PFR-07.1.5
PFR-08.	Onkoginekologiya	16	PFR-08.1.1.- PFR-08.1.7.
PFR-09.	Baş-boyun orqanlarının onkologiyası	15	PFR-09.1.1.- PFR-09.1.7.
PFR-10.	Uşaq onkologiyası və onkoematologiya	10	PFR-10.1.1.- PFR-10.1.6.
PFR-11.	Klinik farmakologiya və kimyəvi müalicəsi	20	PFR-11.1.- PFR-11.14.
Könüllü seçilmiş fənnin dərindən öyrənilmə dövrü		5	
Elmi-tədqiqat işi (kliniki və/və ya baza elmi)		5	
Dövrü və yekun attestasiya		6	
Cəmi		300	

3.4. 060909- “ Onkologiya” ixtisası üzrə həkim-rezidentin təhsil proqramının yerinə yetirilməsinin müddəti:

Ümumi həftələrin sayı – 261 həftə

- əmək məzuniyyəti – 20 həftə

- təlim həftələrinin sayı – 241 həftə

o cümlədən:

- kliniki təlim (praktiki və kliniki iş) – 223 həftə
- nəzəri təlim – 8 həftə
- elmi-tədqiqat – 5 həftə
- attestasiyalar – 5 həftə

4. Maddi-texniki, tədris bazası və kadr potensialı

- 4.1. **060909- “ Onkologiya”** ixtisası üzrə təhsil proqramına müvafiq tərtib edilmiş tədris planında nəzərdə tutulan həkim–onkoloq hazırlanması üçün Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən baza kimi müəyyən edilmiş təhsil və elmi tibb müəssisələri, habelə aparıcı klinikalar onkoloji xəstələrin diaqnostikasının, müalicə və profilaktikasının aparılmasını təmin edə biləcək yüksək səviyyəli maddi-texniki bazaya malik olmalıdır.
- 4.2. 060909- “ Onkologiya” ixtisası üzrə Təhsil Proqramı Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən baza kimi müəyyən edilmiş təhsil, elm müəssisələri və aparıcı klinikalarda aparıcı mütəxəssislər (rəhbər-kuratorlar) tərəfindən əyani formada aparılır.
- 4.3. Həkim-onkoloqın hazırlığına rəhbərlik edən kuratorlara qoyulan tələbər:
- 4.3.1. Peşə vərdişlərinə yiyələnməsini təmin etmək üçün praktiki təcrübəsi 5 ildən çox olan yüksəkixtisaslı mütəxəssislər tərəfindən aparılır.
- 4.3.2. Tədris olunan nəzəri mövzuları ali təhsil müəssisəsinin elmi dərəcəsi və (və ya) elmi adı olan professor-müəllim heyəti tədris edir.
- 4.3.3. Rezidentin elmi-tədqiqat işinə qarşılıqlı razılığı əsasında ali təhsil və ya elmi-tədqiqat müəssisəsinin heyəti rəhbərlik edə bilər.
- 4.4. Rezidentin rotasiyalar keçdiyi müəssisələrin maddi-texniki bazalarına qoyulan tələblər:
- 4.4.1. **Baza təhsili rotasiya.** Ana kafedrasında keçirməlidir.
- 4.4.2. **Topoqrafik anatomiya və operativ cərrahiyyə rotasiya.** Müvafiq kafedrada keçirməlidir.
- 4.4.3. **Fiziologiya və patofiziologiya fənn.** Müvafiq kafedrada keçirməlidir.
- 4.4.4. **Klinik biokimiya fənn.** Ana kafedrasında keçirməlidir.
- 4.4.5. **Qidalanma fənn.** Anesteziologiya və reanimatologiya şöbəsində keçirilməlidir.
- 4.4.6. **Transfuziologiya fənn.** Anesteziologiya və reanimatologiya şöbəsində keçirilməlidir.
- 4.4.7. **Anesteziologiya və reanimatologiya rotasiya.** Endotraxeal narkoz, invaziv monitorizasiya üçün cihaz və avadanlıq. Böyük və özəlkkli əməliyyatları yerinə yetirmək üçün vasitələr, defibrilyator və s.
- 4.4.8. **Ümumi cərrahiyyə sahələri rotasiya.** Mediastinoskop, torakoskop, torakal əməliyyatları yerinə yetirmək üçün alət və avadanlıqlar. Laparokopiya, Dopler USM, əməliyyatdaxili ucluqlu USM, xoledoxoskop, qastro-duodenoskop, CUSA, damar koaqulyasiya edən koaqulyatorlar böyük əməliyyatları yerinə yetirmək üçün alət və avadanlıqlar. Periferik angiografiya cihazı, dopler USM, damar əməliyyatlarını icra etmək üçün alət və avadanlıqlar
- 4.4.9. **Ginekologiya rotasiya.** Sinir detektoru, hormon laboratoriyası, endokrin əməliyyatları icra etmək üçün avadanlıq və alətlər. Vaginal, abdominal ucluqlu, dopler və 3-ölçülü USM,

kolposkopiya, histeroskopiya, laparoskopiya, açıq və laparoskopik əməliyyatları icra etmək üçün alət və avadanlıqlar.

- 4.4.10. **Urologiya rotasiya.** Transuretral, laparoskopik, perkutan əməliyyatları yerinə yetirmək , daşqırma üçün alət və avadanlıqlar, trasnrektal USM
- 4.4.11. **Endoskopiya rotasiya.** Qastro-duodenoskop, yan duodenoskop, kolonoskop, bronxoskop, yeyeunoskop, xoledoxoskop, rəqəmli rentgen, band liqasiyası, polipektomiya, stand, ERXPQ üçün alət və avadanlıqlar.
- 4.4.12. **Diaqnostik radiologiya rotasiyası.** Kompyter tomoqrafiya (ən az 64 sürətli), MRT (ən az 1,5 T), 3-4 ölçülü, dopler xüsusiyyətli USM, PET, rentgen, perkutan işləmlər, embolizasiya üçün alət və avadanlıqlar.
- 4.4.13. **Patohistoloji müayinələr rotasiyası.** Histoloji şöbədə, kafedrasında və kliniki meyitxanada keçirməlidir.
- 4.4.14. **Tibbi statistika və informatika rotasiya.** Kompyuterlər, statistik və databaz proqramları
- 4.4.15. **Şüa terapiyası rotasiya.** Şua terapiyanı aparmaq üçün avadanlıq.
- 4.4.16. **Ümumi onkologiya rotasiyası.** Ana kafedrası. Əməliyyatdaxili USM, laparoskop, CUSA, damar koagulyasiya edən koagulyatorlar böyük əməliyyatları yerinə yetirmək üçün alət və avadanlıqlar
- 4.4.17. **Dəri şişləri, yumşaq toxuma və sümük rotasiyası.** Ana kafedrasında, dəri-zöhrəvi dispanserda ya da ixtisaslaşdırılmış şöbədə keçirməlidir.
- 4.4.18. **Süd vəzisi onkologiyası rotasiyası.** Əməliyyatdaxili USM, Mammograf, laparoskop, CUSA, damar koagulyasiya edən koagulyatorlar böyük əməliyyatları yerinə yetirmək üçün alət və avadanlıqlar.
- 4.4.19. **Torakal onkologiya.** Mediastinoskop, torakoskop, torakal əməliyyatları yerinə yetirmək üçün alət və avadanlıqlar. Damar koagulyasiya edən koagulyatorlar böyük əməliyyatları yerinə yetirmək üçün alət və avadanlıqlar.
- 4.4.20. **Abdominal onkologiya.** Laparoskopiya, Dopler USM, əməliyyatdaxili ucluqlu USM, xoledoxoskop, qastro-duodenoskop, CUSA, damar koagulyasiya edən koagulyatorlar böyük əməliyyatları yerinə yetirmək üçün alət və avadanlıqlar.
- 4.4.21. **Onkourologiya və retroperitoneal şişlər.** Hormon laboratoriyası, urologiya əməliyyatları icra etmək üçün avadanlıq və alətlər, dopler və 3-ölçülü USM, əməliyyatdaxili ucluqlu USM, damar koagulyasiya edən koagulyatorlar, əməliyyatları yerinə yetirmək üçün alət və avadanlıqlar.
- 4.4.22. **Onkoginekologiya rotasiyası.** Sınır detektoru, hormon laboratoriyası, endokrin əməliyyatları icra etmək üçün avadanlıq və alətlər. Vaginal, abdominal ucluqlu, dopler və 3-ölçülü USM, kolposkopiya, histeroskopiya, laparoskopiya, açıq və laparoskopik əməliyyatları icra etmək üçün alət və avadanlıqlar.
- 4.4.23. **Baş-boyun orqanlarının onkologiyası rotasiyası.** Dopler USM, əməliyyatdaxili ucluqlu USM, damar koagulyasiya edən koagulyatorlar, əməliyyatları yerinə yetirmək üçün alət və avadanlıqlar.

4.4.24. **Uşaq onkologiyası rotasiyası.** Laparoskopiya, Dopler USM, əməliyyatdaxili ucluqlu USM, gastro-duodenoskop, CUSA, damar koaqulyasiya edən koaqulyatorlar, böyük əməliyyatları yerinə yetirmək üçün alət və avadanlıqlar

4.4.25. **İntensiv terapiya.** İnvaziv və qeyri-İnvaziv arterial təzihi monitorlar, xarici və qidaborudaxili stetoskoplar, EKQ və elektrokardioskopik monitorlar, periferik sinirlərin stimulyatorlar, nəfəs vermən oksigenin qatılığını və nəfəs alan karbon qazın qatılığını ölçən cihaz, spirometriya, nəfəs alandan maksimal təzyiqini ölçən cihaz, süni ağciyər tənəffüs aparatı, puls-oksimetr, hararətin monitorlar, mərkəzi venoz təzyiqini ölçən cihaz, Swan-Qanz təzyiqini ölçən cihaz (sağ qulaqcılıq, sağ mədəcik, ağciyər arteriya, ağciyər arteriyanın pazlanması, ürər tulanma), larinqoskop komplekti, bronxofibroskop, ultrasəs aparatlar, transezophogal exokardioqrafiya, eksrpes-laborator avadanlığı, defibrillyator “demand” rejimi ilə və zəruri vasitələr.

4.4.26. **Klinik farmokologiya və kimyəvi dərman müalicəsi rotasiyası.** Ana kafedrada keçirməlidir.

5. TƏDRİS PROSESİNİN FORMA VƏ METODLARI

- 5.1. 060909-“Onkologiya” ixtisası üzrə həkim- onkoloqun hazırlığı, nəzəri təlim, həkim hazırlığı, ixtisas və ixtisaslaşma fənlərinin mühazirə, məşğələ, seminar, məsləhət, kuratorun rəhbərliyi və nəzarəti altında müalicə-profilaktik işlərinin aparılması və sairə formada öyrənilməsi ilə təmin olunur.
- 5.2. 060909- “Onkologiya” ixtisası üzrə həkim-onkoloqun hazırlığında elmi-tədqiqat və praktiki tibbi təcrübələr nəzərdə tutulur, o cümlədən ayda 4 dəfədən az olmayaraq gecə növbələri.
- 5.3. Rezidentura ərzində rezident ən azı 3050 pasiyentlər üzrə praktik iş barədə gündəlikdə tam klinik məlumatı verməlidir. Onlardan:

Qidalanma	70	As/P
Transfuziologiya	50	As/P
Anesteziologiya və reanimatologiya	175	As/P
Ümumi cərrahiyyə sahələri	165	As/P
Ginekologiya	80	As/P
Urologiya	55	As/P
Endoskopiya	130	As/P
Diaqnostik radiologiya		
Ultrasəs müayinəsi	180	As/P/İ
Rentgen	60	As/P/İ
Ekskretor uroqrafiya	30	As/P/İ
KT, NMR və ya PET üzrə rotasiya	100	As/P/İ
Patohistoloji müayinələr	170	As/P/İ
Şüa terapiyası	125	As/P
Ümumi onkologiya	240	As/P
Dəri şişləri, sümük və yumşaq toxuma sisləri	190	As/P
Süd vəzisi onkologiyası	210	As/P
Torakal onkologiya	67	As/P
Abdominal onkologiya	163	As/P
Onkourologiya və retroperitoneal şişlər	36	As/P

Onkoginekologiya	205	As/P
Baş-boyun orqanlarının onkologiyası	185	As/P
Uşaq onkologiyası	115	As/P
Klinik farmakologiya və kimyəvi müalicəsi	250	As/P
Xəstələrin cəmi sayı	3051	

6. Yekun dövlət attestasiyasına qoyulan tələblər və qiymətləndirmə

- 6.1. **060909 – “Onkologiya”** ixtisası üzrə fərdi iş planları rezidentura hazırlığını həyata keçirən müəssisələrin müvafiq elmi və ya tibb şuralarının iclaslarında təsdiq edilir. Rezidentlər hər tədris ilinin sonunda kuratorun iştirakı ilə təhsil aldığı müəssisənin elmi şurası (tibbi şurası) qarşısında hesabat verərək attestasiya olunur.
- 6.2. Rezidenturada təhsil alan həkimlərin yekun attestasiyası Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin təsdiq etdiyi attestasiya komissiyası tərəfindən ali təhsil müəssisəsində aparılır.
- 6.3. Yekun attestasiya nəticəsində rezidentə “həkim-onkoloq” ali peşə-ixtisas dərəcəsi və dövlət nümunəli diplom verilir.

7. 060909 Onkologiya İxtisası üzrə yekun attestasiya formatı

- 7.1. Yekun attestasiya imtahanı iki mərhələdə -yazılı və praktiki komponent üzrə həyata keçirilir. Yekun attestasiyanın hər hansı mərhələsindən keçə bilməyən rezidentlər attestasiya komissiyasının müəyyən etdiyi vaxtda həmin mərhələ üzrə təkrar yekun attestasiyadan keçirlər.
- 7.2. **Birinci mərhələ- Yazılı Komponent.** Birinci mərhələdə rezident üç saat ərzində 100 test sualına cavab verir. Test informasiya texnologiyaları və xüsusi optik cihazlar vasitəsilə oxunan sual vərəqəsi üzrə aparılır. Testin yekununa görə 60 və ya daha çox bal toplayan rezidentlər yekun attestasiyanın ikinci mərhələsinə buraxılırlar.
- 7.3. **İkinci mərhələ - Praktiki Komponent.** İkinci mərhələdə rezident tərəfindən 3-4 müxtəlif klinik hal araşdırılır və bir əməliyyat sərbəst həyata keçirilir. Klinik halların araşdırılmasına diaqnostik müayinələrin sərbəst planlanması və təhlili, müalicə tədbirlərinin planlaşdırılması və digər aspektlər aiddir. Klinik halların araşdırılması və əməliyyatın icrası attestasiya komissiyası tərəfindən məqbul hesab edildikdə rezident yekun attestasiyanın ikinci mərhələsindən müvəffəqiyyətlə keçmiş hesab olunur.

Razılaşdırılmışdır: